

Soovitused

3. Mitmekesisusega arvestamine

Võttes arvesse õpilaste erinevat sotsiaalset, majanduslikku ja kultuurilist tausta, saate luua **mitmekesisusega arvestavaid avatud haridusressursse**.

Palun võtke arvesse järgnevaid soovitusi tagamaks, et teie materjalid ei toeta ega soodusta eelarvamusi ja stereotüüpe seoses vanuse, kultuuri, etnilise päritolu, seksuaalse sättumuse, soo, puude, sotsiaalmajandusliku staatuse ja usutunnistusega.

Siinkohal on vaja teadlikku ja läbimõeldud lähenemist mitmekesisusele, mis puudutab eeskujusid, soolisi stereotüüpe, norme ja väärtusi. On oluline tagada, et eesmärk ei oleks stereotüüpide ja eelarvamuste ümberpööramine (nt meeste või naiste ülekaal), vaid tasakaalu saavutamine ja stereotüüpide küsimärgi alla seadmine. Isegi kui kõiki järgmisi soovitusi ei ole alati võimalik rakendada, on eesmärk neid võimalikult hästi kohaldada.

Rakendamise vabaduse suurendamiseks võiks kasutada järgmisi avatud litsentsiga pildipankasid: cocomaterial.com, arasaac.org või search.creativecommons.org.

Märkus: järgmised soovitused keskenduvad mitmekesisuse konkreetsetele aspektidele ja on mõeldud näidetena. Neid saab kohandada või laiendada, et käsitleda muid mitmekesisuse tahke, mis on konkreetse õppekonteksti puhul asjakohased.

MITMEKESISUSEGA ARVESTAMINE	SOOVITUS	NÄIDE
	Võimaluse korral peaksid materjalid peegeldama klassi õpilaste mitmekesisust. Illustratsioonidel peaks olema kujutatud erinevaid tegelasi, elustiile, keeli jms.	Näiteks võiks koomiks sisaldada superkangelasi, kellel on erinevad kehalised omadused ja kes on pärit erinevatest kultuuridest.

Soovitused

SOOGA ARVESTAMINE	SOOVITUS	NÄIDE
	Veenduge, et visuaalsetes kujutistes ei domineeriks üks sugupool.	Neljast õpilasest koosneva grupi pildil võiks olla kaks tüdrukut ja kaks poissi. Poisid ei ole alati pildi keskel või ees ja tüdrukud nende taga või külgedel – varieerige pilte, mida esitate Kui te ei leia avatud litsentsiga pilte, mis vastaks nendele kriteeriumidele, proovige kasutada tehisintellekti vahendeid.
	Vältige soolisi stereotüüpe tekstides või pildidel, kui kirjeldate kutsetegevusi või ühiskondlikke rolle.	Vältige meesarstide ja naissoost õdede või kodusolevate emade ja töötavate isade kombinatsiooni liigset kasutamist.
	Veenduge, et seoses kujutatud riietuse, aksessuaaride, hoiakute, hobide jms-ga ei kasutata seksistlikku keelt ja pilte.	Fotol olevad tüdrukud võivad olla nii seelikutes kui ka pükstes, lühikeste ja pikkade juustega. Vältige stereotüüpe, näiteks poisid mängivad alati jalgpalli ja tüdrukud kannavad alati roosat.
	Vältige meessoost üldistuste ja ainsuse meessoost terminite kasutamist erinevast soost inimeste kohta. Kasutage nimisõnu, mis ei ole soospetsiifilised.	Selle asemel, et öelda „Iga poiss peaks oma kodutöö ära tegema“, öelge „Iga õpilane peaks oma kodutöö ära tegema“ või „Kõik õpilased peaksid oma kodutöö ära tegema“. Kasutage sõnade „talumees“, „meremees“ ja „sõjamees“ asemel sõnu „talunik“, „madrus“ ja „sõdur“.
	Veenduge, et naiste ja meeste panus erinevates valdkondades (nt kunst või bioloogia) oleks võrdselt nähtav.	
	Pakkuge tegevusi ja näiteid, mis toetavad soolise ebavõrdsuse kriitilist analüüsi. Arutlege ja analüüsige soorolle erinevates kontekstides, nagu kodutööd, karjäär või esindatus meedias.	Näiteks võivad õpilased uurida, miks teatud ülesanded, nagu toiduvalmistamine või teiste eest hoolitsemine, on sageli seotud naistega, samas kui teised, nagu koduremont või rahaliste asjade haldamine, on seotud meestega. Julgustage õpilasi

Soovitused

SOOGA ARVESTAMINE	SOOVITUS	NÄIDE
		<p>neid stereotüüpe kahtluse alla seadma, jagama isiklikke kogemusi ja pakkuma välja viise, kuidas traditsioonilisi soorolle vaidlustada ja ümber mõtestada.</p>
KULTUURIGA ARVESTAMINE	SOOVITUS	NÄIDE
	<p>Tagage inimeste mitmekesine visuaalne kujutamine (nt erinevad füüsilised omadused), et iga õpilane tunneks end esindatuna.</p>	<p>Kui teie klassis on erineva nahavärviga inimesi, lisage vastavad graafilised kujutised.</p>
	<p>Kasutage tekstis või muudes meediakanalites näiteid erinevatest kultuuridest ja traditsioonidest.</p>	<p>Näiteks traditsiooniline jõulupüha või Eid al-Fitri muusika või nende pühadega seotud roogade valmistamine.</p>
	<p>Pakkuge eesmärgipäraseid võimalusi erinevate kultuuride tundmaõppimiseks.</p>	<p>Lisage teiste riikide traditsioonidega seotud tegevusi, mis võivad toimuda umbes samal ajal aastas. Näiteks on olemas kristlik paastuaeg ja islami ramadaan.</p>
	<p>Veenduge, et sisu oleks võimalikult objektiivne ja austav ning vaba ideoloogilistest eelarvamustest.</p>	<p>Ajalootundides tuleb kindlasti kasutada lugemismaterjale, mis kajastavad erinevate asjaomaste rahvaste seisukohti.</p>
	<p>Tagage, et erinevatest kultuuridest pärit inimeste panus erinevates teadmisisvaldkondades oleks võrdselt nähtav.</p>	<p>Võimaluse korral nimetage teemaga seotud erinevatest rahvustest pärit inimesi (nt Nobeli rahupreemia laureate).</p>

Soovitused

KULTUURIGA ARVESTAMINE	SOOVITUS	NÄIDE
	<p>Veenduge, et sisu, visuaalsed materjalid ja õpetamisstrateegiad oleksid kultuuriliselt tundlikud, arvestades õpilaste erinevat etnilist päritolu, usku ja kultuuri.</p> <p>Veenduge, et avatud haridusressursid oleksid kõigile õpilastele juurdepääsetavad – püüdke arvesse võtta kodust keelt ja õppekeele oskuse taset või mitmekeelsust.</p>	<p>Kui teil on hispaania ja araabia keelt kõnelevaid õpilasi, tõlkige avatud haridusressursid mõlemasse keelde, kohandage keele raskusastet või lisage avatud haridusressurssidele automaatne tõlkevahend (nt Microsoft Immersive Reader, Google Translate).</p>

Soovitused

SOTSIAALMAJAND USLIK SEISUND	SOOVITUS	EMPFEHLUNG
	<p>Tooge esile lugusid inimestest, kes on saavutanud edu või õnne mitmesuguste vahendite abil, mitte ainult oma sotsiaalmajandusliku seisundi kaudu. Arutage oma õpilastega sotsiaalsete privileegide teadvustamist.</p>	
	<p>Kasutage pilte või illustratsioone, mis ei viita ainult rikkusele või privilegeeritud elustiilile (nt luksuslikud kodud, kallid brändid). Valige selle asemel visuaalsed materjalid, mis peegeldavad mitmekesist ja igapäevast keskkonda (nt avalikke parke, ühiseid ruume või kogukondlikku keskkonda).</p>	
	<p>Kui viitate oma materjalides toodetele, vältige luksusbrändide nimesid või kalleid esemeid.</p>	<p>Vältida tuleks järgmist näidet: „John ostis paari (brändi nimi) tosse 120 euro eest.“</p> <p>Alternatiivina: „John ostis paari tosse 50 euro eest.“</p>